

‘सुरत्नः’ शोभनैः रत्नैर्युक्तः, ‘अन्तरिक्षप्राः’ स्वकीयैः
 रश्मिभिः अन्तरिक्षं पूरयिता, ‘अश्वैर्वहमानः’ स्वकीयैः अश्वैः
 रथं वाहयन्, ‘नर्या’ नरेभ्यो हितानि, ‘पुरुणि’ बहूनि
 रत्नानि, यजमानाय दातुं ‘हस्ते दधानः’, ‘भूम’ बज्रं
 जगत्, प्राणिजातं, ‘निवेशयञ्च’ रात्रौ स्वस्वगृहेऽवस्थापयन्नपि,
 ‘प्रसुवञ्च’ दिवसे स्वस्वव्यापारेषु प्रेरयन्नपि, वर्त्तते इति शेषः ॥

अथ वपाया याज्यामाह । “अभीवृतं कृष्णैर्विश्वरूपं । हि-
 रण्यशम्यं यजतो वृहन्तं । आस्थाद्रथः सविता चित्रभानुः ।
 कृष्णारजांसि तविषीं दधान” इति । अयं ‘सविता’, ‘रथं’,
 ‘आस्थात्’ आरूढवान् । कीदृशं रथं, ‘कृष्णैरभीवृतं’ कृष्ण-
 शब्दः सुवर्णवाची सुवर्णैरभितोऽलङ्कृतमित्यर्थः । ‘विश्वरूपं’
 अनेकैः आकारैरुपेतं, ‘हिरण्यशम्यं’ युगच्छिद्रे प्रक्षेपणीयः
 काष्ठविशेषः ‘शम्या’, सुवर्णमयीभ्यां शम्याभ्यामुपेतं, ‘वृहन्तं’
 अतिप्रौढं । कीदृशः सविता, ‘यजतः’ यष्ट्यः, ‘चित्रभानुः’
 बज्रविधरश्मियुक्तः, ‘तविषीं’ स्वकीयं बलं, प्राप्य ‘कृष्णा-
 रजांसि’ ‘दधानः’ क्वचित् कृष्णानि रूपाणि क्वचित् रत्नानि
 रूपाणि धारयन् वर्त्तते, एतद्रूपान्तराणामप्युपलक्षणं । अतः
 एव कन्दोगाः, असौ वा आदित्यो देवमध्वित्येतस्यां मधु-
 विद्यायां यदेतदादित्यस्य रोहितं रूपं यदेतदादित्यस्य शुक्लं
 रूपं यदेतदादित्यस्य कृष्णं रूपं इति बज्रविधानि रूपाण्या-
 मनन्ति ॥

अथ पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्यामाह । “सद्या नो देवः सवि-